

Z ŻYCIA

Politechniki Śląskiej

Czytelnia Czasopism

październik '92

Rok akademicki
1992/93

nr 1

P.4492/92/93

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 1992/93

◆ 1 października 1992 r. w auli im W. Kuczewskiego odbyła się uroczysta Inauguracja XLVIII roku akademickiego. Punktualnie o godz. 11⁰⁰ w auli zabrzmiał Hymn Narodowy w wykonaniu Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej.

◆ JM Rektor prof. W. WINKLER powitał serdecznie wszystkich przybyłych na tę uroczystość, a szczególnie zaproszonych gości: Ministra Edukacji Narodowej - prof. Zdobyszawa FLISOWSKIEGO, Ordynariusza Diecezji Gliwickiej - ks.bpa Jana WIECZORKA, przedstawicieli Wojewody Katowickiego - Jana STUMPFA i Zygmunta KONOPKĘ, Prezydenta Miasta Gliwice - Piotra SARRÉ, Przewodniczącego Rady Miejskiej w Gliwicach - Wacława MAUBERGA, V-ce Prezydenta Miasta Katowice - Wojciecha BOROŃSKIEGO, Prezydenta Miasta Rybnik - Józefa MAKOSZA, Prezydenta Miasta Zabrze - Romana URBAŃCZYKA, Konsula Generalnego Wspólnoty Niepodległych Państw, Konsula Generalnego Republiki Czech i Słowacji, Konsula Generalnego Republiki Francuskiej oraz Rektora Politechniki w Ostrawie - prof. Tomasa CERMAKA, Rektora Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu - prof. Piotra WACHA, Prorektora Śląskiej Akademii Medycznej - prof. Michała TANDERĘ, Prorektora Akademii Muzycznej w Katowicach - prof. Juliana GEMBALSKIE-

GO, Prorektora Katowickiej Filii Akademii Sztuk Pięknych - prof. Tadeusza GRABOWSKIEGO, Dziekana Wydziału Ekonomicznego Akademii Ekonomicznej w Katowicach - prof. Zbigniewa ŁABNO i przedstawiciela Filii Politechniki Łódzkiej w Bielsku-Białej - prof. Jana WAJANDA.

JM Rektor powitał również gości z ośrodków naukowych Chin, Czecho-Słowacji, Holandii, Lichtensteinu, Norwegii, Stanów Zjednoczonych AP, Ukrainy, Węgier, Wietnamu i Włoch oraz licznie reprezentowanych studentów rozpoczynających studia w naszej Uczelni, emerytowanych nauczycieli akademickich, pracowników i studentów.

◆ Przemówienie Inauguracyjne JM Rektora publikujemy niżej z niewielkimi skrótami.

**Panie Ministrze,
Wysoki Senacie,
Droga Młodzieży Akademicka,
Wielce Szanowni Zebrani!**

W dniu dzisiejszym rozpoczynamy kolejny rok akademicki, jest on dla Politechniki Śląskiej 48-ym z rzędu, licząc od chwili jej powstania. Jest to także ostatni rok trzyletniej kadencji Senatu, Władz Rektorskich, Rad Wydziałów oraz Władz Dziekańskich.

Rozpoczęcie nowego roku akademickiego zbiega się z wprowadzeniem na niektórych wydziałach naszej Uczelni inżynierskich studiów dziennych (7-mio semestralnych), obok istniejących dotąd 10-cio semestralnych studiów magisterskich. Jednocześnie zrezygnowano z dalszego prowadzenia inżynierskich stu-

diów zaocznych, wychodząc z założenia, że studia te na politechnikach są nieefektywne, gdyż nie są w stanie przygotować absolwenta w sposób właściwy i nowoczesny do pracy inżynierskiej w nowych warunkach społeczno-gospodarczych naszego kraju. Oczywiście jest, że osoby, które rozoczęły studia zaoczne w poprzednim roku lub wcześniej, będą miały szansę ukończenia tych studiów. W zakresie prowadzenia studiów zaocznych zrobiliśmy jeden wyjątek; dotyczy on studiów nauczycielskich prowadzonych na dwóch wydziałach, Mechanicznym-Technologicznym i Elektrycznym. Wyjątek ten jest uzasadniony koniecznością doksztalcenia kadr dla średniego szkolnictwa zawodowego.

W wyniku likwidacji inżynierskich studiów zaocznych wzrosło zainteresowanie wieczorowymi studiami inżynierskimi, w rezultacie około 800 osób rozpoczyna te studia na pierwszym roku. Programy tych studiów pokrywają się prawie w całości z programami dziennych studiów inżynierskich, co umożliwi studentom swobodne przejście z dziennych studiów na wieczorowe i vice versa. Jediną różnicą jest fakt częściowej odpłatności za studia wieczorowe. Sądzymy jednak, że 1 mln zł za jeden semestr jest raczej kwotą symboliczną.

Podstawowy trzon naszej społeczności studenckiej stanowią jednakże studenci studiów dziennych, których całkowita liczba na wszystkich latach wynosi ok. 10.100, zaś na pierwszy rok wpisano 4.260 osób. Przypomnę, że ubiegły rok akademicki rozpoczynało ogółem na studiach dziennych 7.500 osób, zaś na pierwszym roku było 2.250 studentów. Ten poważny przyrost studentów - o całe 2.000 osób na pierwszym roku - ma oczywiście kilka przyczyn, z których trzy są prozaiczne:

- po pierwsze: na wielu wydziałach nie było egzaminów wstępnych, zaś limity przyjęć wysokie;
- po drugie: studia stanowią dla wielu młodych ucieczkę od bezrobocia;
- po trzecie: część młodzieży męskiej chce uniknąć zasadniczej służby wojskowej.

Z tej brutalnej prawdy musimy sobie zdać sprawę już na samym początku roku akademickiego, by nie być rozczarowanym po pierwszym lub drugim semestrze, gdy duża część młodzieży zrezygnuje lub też w wyniku egzaminów odpadnie. Naszą jednak sprawą jest, aby stworzyć szansę wszystkim studentom do właściwego studiowania i zachęcanie ich do poważnego traktowania studiów. W tym miejscu zwracam się z gorącym apelem, tak do nauczycieli akademickich jak i studentów: pro-

szę traktować swoje obowiązki poważnie i odpowiedzialnie. Pozwolę sobie zacytować słowa polskiego filozofa Tadeusza Kotarbińskiego, który w swoich „Medytacjach o życiu godziwym” napisał tak:

„Sympatyzujemy szczerze z tymi wszystkimi, dla których obce i wstrętne są marazm, opieszałość, brakoróbstwo, tandeciarstwo, robota aby zbyć, świadomie tolerowane partactwo i fuszerka. Zryw buntu przeciwko tym przywarom to zarazem poryw ku ich przeciwieństwu, którym jest mistrzostwo właśnie. Nie każdego stać na osiągnięcie mistrzostwa, ale każdego stać na wysiłek jak największego możliwego przybliżenia się doń. I to właśnie jest tak bardzo u nas społecznie potrzebne”.

Szanowni Zebrani!

Kształcenie, a w pewnym sensie i wychowywanie młodzieży akademickiej, to tylko jedno z zadań wykonywanych przez nas (...). Znakomita większość z nas zajmuje się ponadto działalnością naukowo-badawczą. I z tej drugiej działalności mają z jednej strony wypływać nasze doświadczenia, które w swoich wykładach przekazujemy naszym studentom, z drugiej zaś - oczekuje się od nas pewnego wkładu w rozwój nauk inżynierskich czy podstawowych. Abstrahując od naszego powołania i roli jaką spełniamy w Uczelni, każdy z nas powinien dążyć do doskonalenia swojego warsztatu naukowego i wspólnego działania na rzecz środowiska. Stopnie i tytuły naukowe zaś powinny być naturalną konsekwencją tegoż działania.

Jako rektor naszej Uczelni, a jednocześnie jako jej profesor, nie raz zadawałem sobie pytanie, czy wszyscy pracownicy naukowcy mają właściwe warunki do zrealizowania obydwu wcześniej wymienionych zadań, i jakie to winny być warunki? Nie sposób odpowiedzieć krótko na tak postawione pytania, gdyż wiele jest czynników decydujących o tych warunkach. Być może rozwinę ten temat w innym miejscu i w innym czasie. Dziś jedynie pragnę uwypuklić dwa aspekty, mianowicie:

- warsztat naukowy, a zatem i finanse na działalność badawczą,
- klimat do pracy naukowej w danym środowisku.

W pierwszym przypadku nastąpił pewien postęp w stosunku do zeszłorocznych, mocno wtedy okrojonych funduszy na zakup aparatury i sprzętu, udział w konferencjach naukowych, itp. Mówię tu przede wszystkim o środkach z budżetu Państwa, przeznaczonych na tzw. działalność statutową (BK), badania włas-

ne (BW) oraz indywidualne projekty badawcze (tzw. GRANTY). Pieniądzy na te cele jest w tym roku znacznie więcej, mimo bardzo niepomyślnych wcześniejszych prognoz (...)

Co do drugiej sprawy, dotyczącej klimatu do pracy naukowej w naszym środowisku, trzeba stwierdzić, że w większości przypadków taki klimat istnieje. Najlepszym dowodem na to są wyniki; wśród nich należy wymienić fakt, że na ogólną liczbę 11 wydziałów 5 z nich otrzymało w klasyfikacji Komitetu Badań Naukowych najwyższą kategorię, tj. A; wielu naszych współpracowników uzyskało w ubiegłym roku akademickim tytuły naukowe profesorów (9) oraz stopnie naukowe doktorów habilitowanych (19) i doktorów nauk technicznych (40). Oczywiście, są też dowody na brak dobrego klimatu do pracy naukowej, a także dydatkownej. O przykładach przyjdzie nam mówić przy innej okazji, gdy będziemy poszukiwać dróg do naprawy tego stanu.

Szanowni Państwo!

Na zakończenie chciałbym wyrazić przekonanie, że środowisko nasze również w tym rozpoczynającym się roku akademickim da dowody na należyte zaangażowanie w pracy dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej - dla dobra naszych studentów i nas samych. Życzę wszelkiej pomyślności i satysfakcji z wykonywanych obowiązków.

Panu, Panie Ministrze, chcę wyrazić nasze serdeczne podziękowanie za udział w naszej uroczystości. Twierdzą niektórzy, że najstarsi z nas nie pamiętają, kiedy ostatni raz Minister Edukacji Narodowej zawiązał w progi naszej Almae Matris. Tym większe nasze zadowolenie, a także satysfakcja, że jest to dla Pana jedna z pierwszych, a może i pierwsza, inauguracja roku akademickiego w Pana niedługiej jeszcze działalności na stanowisku Ministra Edukacji Narodowej. Życzymy Panu wytrwałości i konsekwencji w tych trudnych obowiązkach, życzymy także, aby Pańska kadencja trwała co najmniej tak długo jak kadencja rektora, bo przecież ostatnio różnie bywało w tym względzie. Szczęść Boże, Panie Ministrze!

Tymi życzeniami otwieram rok akademicki 1992/93 w Politechnice Śląskiej.

◆ Po tradycyjnym GAUDEAMUS IGITUR, nastąpiła Immatrykulacja studentów I roku, której dokonał Prorektor ds. Dydaktyki prof. Bolesław POCHOPIEN. Przedstawiciele kandydatów na studentów złożyli ślubowanie w imieniu wszystkich nowo przyjętych na Politechnikę Śląską, a następnie odebrali z rąk JM Rektora indeksy. 17-osobową grupę studentów I roku

- reprezentującą wszystkie kierunki studiów - stanowili: Anna ADAMIEC, Sławomir FLASZA, Grzegorz FLOREK, Mirosław FORCZEK, Wojciech GORGOSZ, Justyna HEBDZIŃSKA, Katarzyna JAROS, Agnieszka KARNIA, Krzysztof NOWAK, Bożena PIEKORZ, Krzysztof PIOTROWSKI, Iwona PŁACZEK, Maksymilian PRZYGRÓDZKI, Andrzej SACHAJDAK, Paweł TUTAJ, Marlena WOLNIK i Małgorzata ZABOROWSKA.

◆ Następnie Minister Z. FLISOWSKI wręczył akty przyznania przez Ministerstwo Edukacji Narodowej stypendium naukowego na rok akademicki 1992/93. Otrzymali je następujący studenci: Grzegorz ADAMIEC (kier. - Fizyka techniczna), Witold GRABYSZ (Mechanika i budowa maszyn), Oskar GRABCZEWSKI (Architektura i urbanistyka), Łukasz GRELA (Mechanika i budowa maszyn), Dariusz LPIŃSKI (Inżynieria materiałowa), Marek PAWEŁCZYK (Elektronika), Damian SŁOTA (Matematyka), Józef WADOWSKI (Informatyka).

◆ Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju prof. Andrzej KLIMPEL poinformował o przyznanych nagrodach Ministra Edukacji Narodowej za rok 1991 oraz wyróżnieniach Medalem Edukacji Narodowej.

• Nagrody Ministra otrzymali: indywidualną - prof. Henryk GIL (pośmiertnie) - za książkę pt. „The theory of strata mechanics”: WNT; zespołową - prof. Wilibald WINKLER, prof. Andrzej WISZNIEWSKI (Pol.Wrocławska) i dr Helmut UNGRAD (Firma ASEA - Brown Boveri) za książkę pt. „Schutztechnik in Elektroenergiesystemen”, wyd. Springer-Verlag. Dyplomy wręczył Minister Z. FLISOWSKI.

• Medalem Edukacji Narodowej udekorowano:

prof. Andrzeja FRYCZA (RG), prof. Adama MACURĘ (RAu), prof. Jerzego NIEWIADOMSKIEGO (RB) i prof. Józefa SZARAWARĘ (RCh).

◆ Wykład inauguracyjny pt. „O Stefanie Banachu w setną rocznicę Jego Urodzin na tle Lwowskiej Szkoły Matematycznej” wygłosił doc. Kazimierz SZAŁAJKO (treść wykładu została opublikowana w okolicznościowym wydawnictwie Politechniki Śląskiej w nakładzie 345 egz. i wręczona wszystkim uczestnikom uroczystości inauguracyjnej). Był to ostatni punkt Inauguracji. Uroczystość zakończono odśpiewaniem drugiej zwrotki GAUDEAMUS IGITUR.

SENAT

◆ 12 października 1992 r. odbyło się pierwsze w roku akademickim 1992/93 zwyczajne posiedzenie Senatu. Program obrad obejmował: sprawy osobowe, podjęcie uchwały w sprawie połączenia Wydziału Inżynierii Środowiska i Wydziału Mechanicznego Energetycznego, zatwierdzenie Regulaminu działalności Zakładu Doświadczalno-Wdrożeniowego Odlewnictwa, zatwierdzenie Regulaminu działalności socjalnej oraz sprawy bieżące i wolne wnioski. W posiedzeniu uczestniczyło 39 członków Senatu i 5 zaproszonych gości; zabrakło przedstawicieli Samorządu Studenckiego.

◆ W „sprawach osobowych” rozpatrzono jeden wniosek dotyczący mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego i cztery wnioski w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej.

● Wniosek Rady Wydziału Mechanicznego Energetycznego o mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dra hab. inż. Andrzeja ZIĘBIKA w Instytucie Techniki Ciepłej zreferował Dziekan prof. Jan SKŁADZIEN.

Prof. A. Ziębik (l.53, doktorat - 1969 r., habilitacja - 1976 r., tytuł prof. nadzw. - 1987 r.) jest autorem lub współautorem 3 książek (w tym jedna wydana w Austrii), 94 publikacji (w tym 11 zagranicznych), 60 referatów naukowych (w tym 21 na konferencjach międzynarodowych), 35 prac naukowo-badawczych oraz 7 skryptów. Jest promotorem 4 zakończonych przewodów doktorskich i 60 prac dyplomowych. Pełnił, bądź pełni m.in. następujące funkcje: zastępcy dyrektora Instytutu Techniki Ciepłej, kierownika Zakładu Gospodarki Ciepłej, sekretarza i wiceprzewodniczącego Komisji Energetyki Oddziału PAN w Katowicach. Jest wybitnym (określenie recenzentów) naukowcem z zakresu gospodarki ciepłej i analizy systemowej w przemyśle energetyce ciepłej.

W dyskusji wniosek poparli prof. S. WĘGRZYN i prof. G. KOSMAN.

W tajnym głosowaniu Senat jedomyślnie zaopiniował pozytywnie wniosek o mianowanie prof. A. Ziębika na stanowisko profesora zwyczajnego.

● Wniosek Rady Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki dotyczący mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego doc. dra hab. inż. Mieczysława METZGERA w Instytucie

Automatyki zreferował Dziekan prof. Jan CHOJCAN.

Doc. M. Metzger (l.44, doktorat - 1978 r., habilitacja - 1989 r.) posiada następujący dorobek naukowy: 36 publikacji, 9 skryptów, 12 prac naukowo-badawczych. Odbył m.in. półroczny staż naukowy w Laboratoire d'Automatique et d'Analyse des Systems du CNRS w Tuluzie. Główny kierunek działalności naukowej - modelowanie, symulacja i sterowanie ciągłymi procesami przemysłowymi. Laureat dwóch Nagród Ministra III stopnia. Pełni m.in. funkcje z-cy dyrektora Instytutu Automatyki i kierownika Zakładu Urządzeń i Układów Automatyki.

Wniosek poparł w dyskusji prof. S. WĘGRZYN.

Senat w głosowaniu tajnym zaopiniował pozytywnie wniosek większością głosów (34 „tak”, 2 „nie”, 2 „wstrz.”).

● Wniosek Rady Wydziału Chemicznego dotyczący mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego doc. dra hab. inż. Andrzeja MIANOWSKIEGO w Katedrze Technologii Chemicznej Węgla i Ropy Naftowej przedstawił Dziekan prof. Józef SUWIŃSKI.

Doc. A. Mianowski (l.45, doktorat - 1976 r., habilitacja - 1988 r.) specjalizuje się w zakresie teorii i technologii koksownictwa. Jest autorem względnie współautorem 46 publikacji (w tym 12 w językach kongresowych), książki, skryptu, 16 patentów i wzoru użytkowego, 28 referatów, 10 prac wdrożeniowych oraz 12 komunikatów i posterów. Autor kilku opinii i recenzji (w tym jednej pracy doktorskiej), promotor 2 prac doktorskich, laureat kilku nagród Ministra. Pełni funkcję prodziekana i kierownika Zakładu Technologii Chemicznej Węgla.

W dyskusji wniosek poparł prof. J. ZABŁOCKI.

Senat w głosowaniu tajnym pozytywnie ustosunkował się do wniosku (36 „tak”, 2 „wstrz.”).

● Wniosek Rady Wydziału Mechanicznego Energetycznego w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego doc. dra hab. inż. Jana NADZIAKIEWICZA w Instytucie Techniki Ciepłej zreferował Dziekan prof. Jan SKŁADZIEN.

Doc. J. Nadziakiewicz (l.51, doktorat - 1972 r., habilitacja - 1989 r.) jest autorem 35 artykułów i referatów oraz skryptu. Zorganizował od podstaw duże laboratorium dydaktyczne (po-

nad 20 stanowisk) oraz był twórcą drugiego laboratorium specjalistycznego z zakresu chłodnictwa (10 stanowisk). Przebywał na 10-miesięcznym stażu w Londynie, wykładał w Federal University of Technology w Nigerii (1983-85), brał udział jako konsultant w misji amerykańskiej zajmującej się minimalizacją strat energii w polskim ciepłownictwie i przemyśle. Jest prodziekanem ds. dydaktyki.

W dyskusji z głosem popierającym wniosek wystąpili prof. G. KOSMAN i prof. J. CHOJCAN (kandydat pracował w Katedrze Miernictwa Przemysłowego na Wydz. Automatyki w latach 1964-67).

Senat w głosowaniu tajnym zaopiniował pozytywnie wniosek większością głosów (37 „tak”, 1 „wstrz.”).

• Ostatni wniosek w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego zreferował w imieniu Rady Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania Dziekan prof. Remigiusz SOSNOWSKI. Dotyczył on doc.dra hab.inż. Sylwestra MARKUSIKA.

Doc. S. Markusik (i.52, doktorat - 1973 r., habilitacja - 1984 r.) posiada następujący dorobek naukowy: 2 podręczniki, 2 skrypty, 67 publikacji, 38 referatów (w tym 8 za granicą), 11 patentów i wzorów użytkowych, 18 wdrożonych konstrukcji, 23 prace naukowo-badawcze. W latach 1957-72 pracował w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Dźwignic i Urządzeń Transportowych w Bytomiu, od 1972 r. pracuje w Uczelni. Zajmuje się obecnie transportem wewnątrzzakładowym. Pełnił m.in. funkcję z-cy dyrektora instytutu Transportu Samochodowego i przez dwie kadencje funkcję z-cy dyrektora ds. nauczania i wychowania w kierunkowym Instytucie Transportu. Jest laureatem 4 nagród Ministra.

Z głosem popierającym w dyskusji wystąpił prof. Wł. SIKORA (kandydat był pracownikiem Wydz. Górniczego).

W głosowaniu tajnym Senat pozytywnie zaopiniował wniosek większością głosów (34 „tak”, 3 „nie”, 1 „wstrz.”).

◆ Sporo czasu zajęła dyskusja nad projektem uchwały w sprawie połączenia Wydziału Inżynierii Środowiska i Wydziału Mechanicznego Energetycznego w jeden Wydział. Zanim jednak do niej doszło, Prorektor ds. Organizacji prof. A. KLIMPEL przypomniał cel połączenia tych jednostek oraz działania, które dotychczas podejmowano dla realizacji tego celu. Pierwsza dyskusja na ten temat odbyła

się na posiedzeniu Senatu 30 marca br. Wówczas stanowisko Rady Wydziału Inż.Środ. było zdecydowanie negatywne, natomiast Rada Wydziału Mech.-Energ. opowiadała się za połączeniem. Od tego czasu Dziekani zainteresowanych Wydziałów odbyli szereg posiedzeń Rad Wydziałów i ostateczne decyzje w tym zakresie przedstawiono Władzom Uczelni na piśmie. O wystąpieniu z projektem uchwały w sprawie połączenia Wydziałów przez Władze Uczelni zadecydowały dwa zasadnicze powody:

- Wydział Inżynierii Środowiska jest na granicy utrzymania praw doktoryzowania, a więc i możliwości prowadzenia kierunku „Inżynieria środowiska” (zgodnie z wymaganiami kadrowymi Rady Głównej);

- Wydział Mechaniczny-Energetyczny posiadając odpowiednią kadre i trudności z naborem na tradycyjne kierunki, wystąpił do JM Rektora o wyrażenie zgody na uruchomienie kierunku nauczania „Ochrona środowiska”.

Następnie Dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska zapoznał zebranych ze stanowiskiem Rady Wydziału z dnia 7.10.92 r. w tej sprawie.

Jest ono następujące:

„Rada Wydziału uważa, że jej ważnym zadaniem jest dbałość o wysoki poziom i rozwój kierunku „Inżynieria środowiska”. Dlatego może poprzeć tylko takie propozycje, które będą sprzyjały rozwojowi tego kierunku.

Rada Wydziału w zasadzie podtrzymuje swoje stanowisko w sprawie kształcenia w zakresie „Inżynierii środowiska”, przedstawione na VII zwyczaj. posiedzeniu Senatu w dniu 30.03.br.

Rada Wydziału proponuje, aby Senat ponownie rozpatrzył możliwość poprawy sytuacji lokalowej Wydziału oraz jego wzmocnienia kadrowego poprzez przeniesienie na ten Wydział tych osób z innych Wydziałów, które deklarują jako dominującą swą specjalizację „Inżynieria Środowiska”. Ponieważ Rada Wydziału nie może jednak nie brać pod uwagę stanowiska Władz Uczelni oraz aktualnej sytuacji kadrowej, lokalowej i materialnej Wydziału i całej Uczelni, dlatego uważa, że w drugiej kolejności może być rozpatrywany wniosek o połączenie Wydziału Inżynierii środowiska z Wydziałem Mechanicznym Energetycznym.

Rada Wydziału uważa, że ewenualne połączenie wymienionych Wydziałów nie może odbyć się kosztem obniżenia znaczenia kierunku „Inżynierii Środowiska”. Rada Wydziału może warunkowo przychylić się do

propozycji połączenia obydwu Wydziałów, jeśli to połączenie służyć będzie rozwojowi kierunku i pomoże w rozwiązaniu jego pilnych problemów, zwłaszcza uprawnień akademickich i spraw lokalowych.

W związku z tym uważamy, że decyzja o połączeniu z Wydziałem Mechanicznym Energetycznym powinna zostać uwarunkowana koniecznością wypełnienia w toku łączenia Wydziałów następujących warunków:

1. Kierunek „Inżynieria Środowiska” powinien dzięki połączeniu uzyskać warunki do przyznania mu uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego. Oznacza to m.in., że część kadry aktualnego Wydziału Mechanicznego Energetycznego, w tym 4 osoby z tytułem naukowym i pozostałe ze stopniem doktora habilitowanego, zadeklaruje „Inżynierię Środowiska” jako swoją dominującą specjalizację zawodową.

2. Jednostki organizacyjne Wydziału Inżynierii Środowiska powinny uzyskać dla działalności dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej równoważne ze średnimi na Uczelni warunki lokalowe a przynajmniej wyraźne poprawienie ich w stosunku do obecnego stanu, m.in. w wyniku scalenia rozproszonych jego jednostek organizacyjnych. Konieczne jest określenie statusu lokalowego jednostek Wydziału Inżynierii Środowiska, które pozostaną w obecnie zajmowanych lokalach Uczelni.

3. Po połączeniu Wydziałów istniejące kierunki studiów powinny zachować jako postanowienie Senatu na okres 3 lat swą autonomię i w sprawach istotnych dla tych kierunków decydujące powinno być stanowisko tej części kadry, która przypisana będzie danemu kierunkowi.

Dla każdego kierunku studiów powołany będzie odrębny prodziekan.

4. Ze względu na wagę i aktualność zagadnień ochrony środowiska, proponujemy, aby nazwa Wydziału była następująca: Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki.

Gdyby w procesie łączenia Wydziałów nastąpiły istotne opóźnienia w spełnianiu wymienionych warunków, to proces ten powinien zostać przedłużony. Jeśli istotne dla rozwoju kierunku „Inżynieria Środowiska” problemy nie będą rozwiązane, to powinna istnieć możliwość anulowania decyzji o połączeniu obu Wydziałów”.

Z kolei Dziekan prof. J. SKŁADZIENI zreferował krótko stanowisko Rady Wydziału Mech.-Energ. z dnia 9.10.br. Stwierdził on, że Rada Wydziału popiera jednomyślnie projekt połączenia Wydziałów. Decyzja taka jest podykto-

wana nie tylko zbliżoną tematyką prac badawczych, ale i zbieżnością pewnych zadań dydaktycznych. Wynika ona z poczucia realizmu i pragmatyzmu; wiele sygnałów wskazuje na to, że liczyć się będą tylko duże wydziały, silne kadrowo. Jedyne problem - stwierdził - może stanowić nazwa przyszłego Wydziału. Następnie Dziekan J. Składziień ustosunkował się do poszczególnych punktów zawartych w stanowisku Rady Wydziału Inżynierii Środowiska.

W dyskusji na ten temat wypowiedzieli się: prof. S. WĘGRZYN, prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. J. CHOJCAN, prof. J. PARCHAŃSKI, prof. W. WINKLER, prof. W. CHOLEWA, prof. J. SKŁADZIENI, prof. G. KOSMAN, dr SĘKOWSKI, prof. A. KLIMPEL, prof. St. MIERZWIŃSKI, prof. K. MIKSCH, prof. A.ZASTAWNY, dr A. SOBAŃSKI. Zwracano uwagę m.in. na:

- wagę podejmowanej decyzji z punktu widzenia interesów Uczelni w aspekcie podniesienia jej rangi,

- obawę przed zdominowaniem słabszego Wydziału Inż.Środ. przez silniejszy Wydział Mech.-Energ.,

- możliwość poszerzenia zakresu kształcenia przez uruchomienie nowego kierunku studiów,

- wieloletnie kłopoty lokalowe Wydziału Inżynierii Środowiska,

- problemy kadrowe na kierunku „Inżynieria Środowiska”,

- potrzebę istnienia określonego okresu przejściowego funkcjonowania nowego Wydziału.

W głosowaniu jawnym Senat przyjął większością głosów (37 „za”, 1 „nie”, 1 „wstrz.”) następującą uchwałę:

„Senat Politechniki Śląskiej na posiedzeniu zwyczajnym w dniu 12 października 1992 roku uchwalił co następuje:

1. Z dniem 1 września 1993 r. łączy się Wydziały Inżynierii Środowiska oraz Mechaniczny Energetyczny w jeden Wydział. Prace organizacyjne rozpoczyna się z dniem podjęcia uchwały a kończy z dniem 31 sierpnia 1993 r.

2. Utworzony w wyniku tego połączenia Wydział otrzymuje nazwę Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki.

3. Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki będzie prowadził następujące kierunki nauczania:

- A. Inżynieria środowiska

- B. Mechanika i budowa maszyn

4. Koordynowanie prac związanych z reali-

zaczęciem niniejszej uchwały powierza się Prorektorowi ds. Organizacji i Rozwoju”.

Na zakończenie tego punktu JM Rektor pogratulował wyniku głosowania stwierdzając jednocześnie, iż liczy na życzliwość i maksimum dobrej woli obu stron w realizacji podjętej uchwały.

◆ Dyrektor mgr W. WYDRYCHIEWICZ zreferował projekt „Regulaminu działalności Zakładu Doświadczalno-Wdrożeniowego Odlewnictwa”. Zakład został powołany z dniem 1.10.br. zarządzeniem Rektora, jako jednostka międzywydziałowa. Projekt regulaminu działalności Zakładu przewiduje przede wszystkim pozostawienie tej jednostki w sferze działalności naukowo-badawczej, zgodnie z „Ustawą o szkolnictwie wyższym” (art.23, ust.2 p.1). Działalność merytoryczna Zakładu będzie ukierunkowana głównie na jednostki związane z Wydziałem Mechanicznym Technologicznym, a w szczególności z Instytutem Odlewnictwa. Merytoryczną działalność Zakładu ma nadzorować Rada Naukowo-Techniczna powoływana na wniosek Prorektora ds. Nauki. Rozliczenia finansowe pomiędzy Zakładem i Uczelnią będą oparte na dotychczasowych zasadach.

W dyskusji (prof. J. DOBRZAŃSKI, prof. S. WĘGRZYN, prof. G. KOSMAN, prof. A. ZAS-TAWNY, dr W. PILLICH, prof. J. CHOJCAN, prof. A. KLIMPEL; mgr L. PIOTROWSKA, mgr J. ŻELIŃSKI, dr A. SOBAŃSKI) podkreślono m.in., że pracownicy Zakładu z zadowoleniem przyjęli decyzję Rektora o jego utworzeniu. Wniesiono kilka poprawek szczegółowych do projektu regulaminu, pytano o gwarancje utrzymania dodatniego wyniku finansowego i stan zatrudnienia (2 etaty administracyjno-ekonomiczne, 2 etaty inżyniersko-techniczne, 1 etat obsługi, 11 robotników).

W głosowaniu jawnym Senat uchwalił większością głosów (przy 3 „wstrz.”) „Regulamin działalności Zakładu...”

◆ W kolejnym punkcie Senat rozpatrzył projekt „Regulaminu gospodarowania środkami zakładowego funduszu socjalnego w Politechnice Śląskiej”. Projekt uzgodniony ze Związkami Zawodowymi zreferował mgr W. WYDRYCHIEWICZ.

Podstawą prawną regulaminu jest „Ustawa o szkolnictwie wyższym” (art.122, ust.1 i 2) oraz „Ustawa o zakładowych funduszach socjalnych i mieszkaniowych w jednostkach gospodarki uspołecznionej”. Projekt regulaminu - zdaniem Dyrektora - w zasadzie nie odbiega od dotychczasowych uregulowań w Uczelni.

Konieczność jego przyjęcia wynika z potrzeby uporządkowania obowiązujących w Uczelni aktów prawnych w stosunku do aktów nadrzędnych, tj. Ustaw.

Dr B. PALUCHIEWICZ stwierdziła, iż w dyskusji nad projektem uczestniczyli przedstawiciele ZNP i jako przewodnicząca Związku nie wnosi zastrzeżeń. W podobnym tonie wypowiedział się dr A. SOBAŃSKI, który zapewnił, iż NSZZ „Solidarność” czuje się współtwórcą projektu i opiniuje go pozytywnie. W dyskusji nad projektem wypowiadali się ponadto: prof. A. ZAS-TAWNY, prof. W. WINKLER, mgr W. WYDRYCHIEWICZ, mgr J. ŻELIŃSKI i prof. L. DOBRZAŃSKI. Jej wynikiem było wprowadzenie drobnych korekt redakcyjnych do projektu.

W głosowaniu jawnym Senat większością głosów (30 „za”) przyjął „Regulamin gospodarowania środkami zakładowego funduszu socjalnego”.

◆ W punkcie „sprawy bieżące i wolne wnioski” zabrali głos:

● Prof. J. PARCHAŃSKI - zwrócił uwagę na niewłaściwe traktowanie nauczycieli akademickich i pracowników technicznych przez niektórych pracowników administracji oraz na nieprawidłowe funkcjonowanie Przychodni Stomatologicznej.

● Mgr H. BAŁUKA - poinformowała o zakupieniu przez Bibliotekę Główną czytnika do dysków optycznych oraz o możliwości komputerowego przeszukiwania baz danych w Oddziale Informacji Naukowej Biblioteki Głównej.

● prof. J. CHOJCAN - poinformował, iż jako Dziekan został zobligowany przez Radę Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki do wystosowania pisma do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z prośbą o wyjaśnienie przesłanek kadrowych, którymi kierowano się przy otwarciu Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Bielsku-Białej.

● Mgr W. WYDRYCHIEWICZ - powiadomił zebranych o możliwości przekazywania zainteresowanym jednostkom wydruków komputerowych wraz z rachunkami za rozmowy telefoniczne oraz o podłączeniu centrali telefonicznej do tzw. linii górniczej i energetycznej; apelował o nietraktowanie centrali uczelnianej jako rozmównicy publicznej dla potrzeb prywatnych.

● Prof. S. WĘGRZYN - w nawiązaniu do wypowiedzi prof. J. Chojcana zwrócił uwagę na wymagania stawiane przez MEN i RG w odniesieniu do szkół państwowych i prywatnych.

◆ JM Rektor prof. W. WINKLER - podziękował w imieniu Senatu i Władz Uczelni mgrowi J. ŻELIŃSKIEMU za wzorowe przygotowanie uroczystości związanych z nadaniem tytułu doktora honoris causa prof. T. Zagajewskiemu i inauguracją nowego roku akademickiego.

◆ Po krótkiej dyskusji nt. protokołu z poprzedniego posiedzenia (prof. St. MIERZWIŃSKI, prof. J. CHOJCAN, prof. W. WINKLER i mgr L. PIOTROWSKA), naniesieniu poprawek i zatwierdzeniu, obrady Senatu zakończono.

Z PRAC JM REKTORA

◆ 2 października br. w programie II Polskiego Radia odbyła się dyskusja na temat finansowania badań naukowych w Polsce. Stronę rządową reprezentował prof. Witold KAR-CZEWSKI - przew. Komitetu Badań Naukowych a wśród dyskutantów reprezentujących uczelnie wyższe i instytuty naukowo-badawcze był JM Rektor prof. W. WINKLER.

◆ 5 października br. o godz. 19³⁰ w Katedrze pw.św. Piotra i Pawła w Gliwicach została odprawiona uroczysta msza św. z okazji inauguracji nowego roku akademickiego. Mszę celebrowali Ordynariusz Diecezji Gliwickiej ks.bp. Jan WIECZOREK, biskup pomocniczy Gerard KUSZ i duszpasterze akademicy. Po mszy św. odbyło się spotkanie przedstawicieli Kościoła z nauczycielami naszej Uczelni.

◆ 9 października br. odbyło się spotkanie Władz Rektorskich i Dziekana Wydziału Górniczego i Geologii z żoną i córką zmarłego prof. Henryka GILA, podczas którego wręczono nagrodę Ministra Edukacji Narodowej przyznaną pośmiertnie Profesorowi za książkę pt. „The theory of strata mechanics”.

◆ W dniach 17-28 października br. JM Rektor prof. W. WINKLER przebywał na zaproszenie i koszt British Council wraz z Rektorem Politechniki Wrocławskiej prof. A. WISZNIEWSKIM i Rektorem Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu prof. P. WACHEM w Wielkiej Brytanii. Celem wyjazdu było nawiązanie współpracy w dziedzinie badań naukowych i dydaktyki pomiędzy śląskimi uczelniami technicznymi oraz uczelniami w Anglii i Szkocji. Delegacja odwiedziła takie ośrodki, jak: University of Glasgow, University of Strathclyde w Glasgow, Paisley University w pobliżu Glasgow, University of Warwick k. Coventry oraz University of Nottingham.

◆ Na wniosek Władz Uczelni złożony kilka miesięcy temu w Ministerstwie Edukacji Narodowej, Uczelnia otrzymała 30 października br. decyzję przynajmniej dodatkowo 1 mld zł. na rok bieżący na kontynuowanie prac przy budowie Biblioteki. Tak więc suma środków przyznanych na tę inwestycję w roku 1992 wzrosła do 5.180 mld zł.

STOPNIE NAUKOWE, STANOWISKA

◆ W październiku br. stopień doktora uzyskali:

mgr inż. Marian HUZARSKI z Instytutu Geologii Stosowanej Pol.Śl. (RG - 6.10.92 r., promotor - dr hab.inż. Maciej KALISKI),

mgr inż. Ewa MÜLLER z Instytutu Metali Nieżelaznych w Gliwicach (RCh - 14.10.92 r., promotor - dr hab.inż. Ryszard BARANOWSKI),

mgr inż. Ryszard MACELUCH z Instytutu Informatyki Pol.Śl. (RAU - 27.10.92 r., promotor - dr hab.inż. Jan CHOJCAN - prof. Pol.Śl.).

◆ Stopień doktora habilitowanego uzyskali:

dr inż. Grażyna BARTELMUS z Instytutu Inżynierii Chemicznej PAN w Gliwicach (RCh - 19.02.92 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 28.09.92 r.),

dr inż. Antoni Władysław ORŁOWICZ z Politechniki Rzeszowskiej; (RMT - 11.12.91 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 26.10.92 r.),

dr inż. Jerzy RUTKOWSKI z Instytutu Elektroniki Pol.Śl. (RAU - 31.03.92 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN 26.10.92 r.),

doc.dr inż. Jurij SAJENKO z Mariupolskiego Instytutu Metalurgicznego, Mariupol, Ukraina (RE - 26.05.92 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 26.10.92 r.),

dr inż. Stanisław WOŁEK z Instytutu Informatyki Pol.Śl. (RAU - 05.05.92 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 26.10.92 r.).

◆ 2 października br. JM Rektor wręczył nominacje Ministra Edukacji Narodowej na stanowisko profesora zwyczajnego w Politechnice Śląskiej. Otrzymali je: prof.dr hab. Jerzy PIETRUCHA (Katedra Zarządzania) i prof.dr hab. Janina ŚLADKOWSKA-ZAHORSKA (Instytut Matematyki). W tym samym dniu na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej JM Rektor mianował następujące osoby: dr hab.inż. Maciej GRYZMAŃSKI (Instytut Konstrukcji Budowlanych), prof.dr hab.inż. Jan

STACHOWICZ (Katedra Zarządzania), dr hab.
Janusz WOCH (Instytut Transportu).

Natomiast 16 października br. nominacje na stanowisko profesora nadzwyczajnego odebra-
li: doc.dr hab.inż. Sylwester MARKUSIK (Insty-
tut Transportu), doc.dr hab.inż. Mieczysław
METZGER (Instytut Automatyki i Robotyki),
doc.dr hab.inż. Andrzej MIANOWSKI (Katedra
Technologii Chemicznej Węgla i Ropy Nafto-
wej) oraz doc.dr hab.inż. Jan NADZIAKIEWICZ
(Instytut Techniki Ciepłej).

Gratulacje!

DYDAKTYKA

Grupa studentów V-go roku Wydziału Ar-
chitektury: Oskar GRĄBCZEWSKI, Jolanta FILI-
PIAK i Wojciech TROMPETA otrzymała głów-
ną nagrodę w prestiżowym międzynarodowym
konkursie studenckim pn. „Robert Schmidt-Prize”
organizowanym przez Internationale Bau-
ausstellung (IBA) Emscher Park oraz Kommunalverband Ruhrgebiet, a poświęconym współ-
czesnej interpretacji klasycznej teorii Miasta
Ogrodu Ebeneza Howarda.

Nagrodę II stopnia w tym konkursie - re-
gionalną, opartą na polskim przykładzie Wę-
nowca otrzymali również nasi studenci: Beata
MŁYNARCZYK, Krzysztof NAWRATEK i Arka-
diusz PŁOMECKI.

Do konkursu zaproszone zostały szkoły
architektury z RFN, Włoch, Wielkiej Brytanii
i Polski. Partnerskimi ośrodkami regionalnymi,
które m.in. przygotowały przykłady regionalne
były: Dortmund, Monachium, Bolonia, Liverpo-
ol i Gliwice.

Konkurs miał charakter urbanistyczny.
Łącznie napłynęło 98 proc. Polski przykład
opracowało 16 zespołów polskich i zagranicz-
nych; polskie grupy pracowały również
w przykładach zagranicznych.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło 17 paź-
dziernika w Dortmundzie. Jednym z członków
Jury tego konkursu był prof. Stanisław TOMA-
SZEK. Rozdanie nagród nastąpi w dniu 2
grudnia 1992 r. w Dortmundzie.

Sukces ten cieszy nas bardzo. Potwierdza
on i umocni przekonanie, że Szkoła nasza
znajduje się na dobrej pozycji w Europie, co
powinno pobudzić naszych studentów i pra-
cowników naukowo-dydaktycznych do większej
aktywności w różnych międzynarodowych inic-
jatywach.

IGRY ŻAKÓW GLIWICKICH „GAS'92”

W dniach 21-22 października odbyły się
kolejne Igrzy Żaków Gliwickich, zorganizowane
po raz drugi pod hasłem GAS, czyli Gliwickie
Anomalia Studenckie.

Igrzy rozpoczęły się tradycyjnym pochodem
z Dzielnicy Akademickiej do Rynku, gdzie
zaplanowano główne punkty programu: sym-
boliczne wręczenie kluczy przez „Ojców Mias-
ta”, prezentacje pojazdów ekologicznych EKO-
GAS, strojów EKO-GASowych i najbardziej E-
KO-GASowej grupy pochodzącej. Punktem kulmi-
nacyjnym były wybory EKO-GAS Miss i EKO-
GAS Mistera, a wieczorem już w stołówce
studenckiej, przy ul. Łużyckiej odbył się kon-
cert GAS-MARATON'92.

W drugim dniu igrów odbyły się m.in.:
GAS-akademikowy turniej piłkarski, pochod
ekologiczny i spływ rzeką Kłodnicą, prezenta-
cja strojów ekologicznych i możliwości zasto-
sowania wody z Kłodnicy oraz turniej „przegi-
niania pały”. Szczególnie widowiskowy charak-
ter miał spływ kajakowy; żacy w kamizelkach
ratunkowych i maskach przeciwgazowych
wyglądali egzotycznie, ale jednocześnie przera-
żająco na tle „zdrojowej” wody Kłodnicy. Na
zakończenie zorganizowano koncert finałowy -
także w stołówce - z udziałem zespołów
młodzieżowych. Noce przeznaczono na GAS-
DISCO.

Program igrów miał więc w całości podtekst
ekologiczny - preferowano wszystko, co natu-
ralne w przyrodzie, zwalczano wszelkie przeja-
wy GAS-yfikacji.

ORGANIZACJA

W październiku 1992 r. ukazały się następują-
ce akty normatywne Rektora Politechniki Ślą-
skiej:

• Zarządzenia:

- Nr 1/92/93 z dnia 6 października 1992
roku w sprawie zasad gospodarki finanso-
wej Politechniki Śląskiej
- Nr 2/92/93 z dnia 14 października 1992
roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu
Gospodarowania Środkami Zakładowego
Funduszu Socjalnego w Politechnice Ślą-
skiej
- Nr 3/92/93 z dnia 21 września 1992 roku
w sprawie zmian w Regulaminie Organi-
zacyjnym Administracji i Jednostek Organi-
zacyjnych Działalności Gospodarczej w Poli-
technice Śląskiej

• **Pisma okólne:**

- Nr 1/92/93 z dnia 14 października 1992 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Działalności Zakładu Doświadczalno-Wdrożeniowego Odlewnictwa Politechniki Śląskiej
- Nr 2/92/93 z dnia 14 października 1992 roku w sprawie składu osobowego Kierownictwa Politechniki Śląskiej w roku akademickim 1992/1993

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

• **W y j a z d y**

63 osoby wyjechały za granicę w październiku br. do takich krajów, jak: Czecho-Słowacja (21 osób), RFN (15), Wielka Brytania (8), Francja (5), Rosja (3), Ukraina (3), Węgry oraz Hiszpania, Portugalia, RPA, Szwajcaria i Włochy (po 1 osobie). Cel wyjazdów był następujący: konferencje - 28 osób, staż 15, konsultacje - 8, wymiana - 5, zaproszenie - 1 osoba oraz inne przyczyny - 6 osób.

• **P r z y j a z d y**

W tym samym miesiącu 20 osób przybyło do Uczelni z następujących krajów: Niemcy (7 osób), Wielka Brytania (4), Czecho-Słowacja (2), Jemen (2), Ukraina (2), Francja (1), Rosja (1) i Tunezja (1). A oto cel przyjazdu: zaproszenia - 14 osób, studia doktoranckie i wymiana - po 3 osoby.

FUNDACJA NA RZECZ POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

13 października 1992 r. w Sądzie Rejonowym w Warszawie została zarejestrowana - w oparciu o przedłożony Statut - „Fundacja na rzecz Politechniki Śląskiej”.

Celem Fundacji jest wspieranie Politechniki Śl. w poczynaniach zmierzających do jej rozwoju oraz pomnażaniu majątku Uczelni przez:

- inicjowanie i pozyskiwanie pomocy finansowej i rzeczowej,
- udzielanie Politechnice Śląskiej pomocy w zakresie rozwoju i odnowy jej bazy materialnej, tj. aparatury naukowo-badawczej, wyposażenia, pomocy naukowych,
- wzbogacenie zbiorów Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej.

Zgodnie ze Statutem Fundacji, wspomaganie realizacji podstawowych zadań Uczelni może nastąpić poprzez:

- przyznawanie pracownikom naukowym

i studentom stypendiów na prowadzenie badań i doskonalenie wiedzy w kraju i za granicą,

- wspieranie działalności wydawniczej,
- wspieranie kongresów, konferencji i sympozjów organizowanych przez Uczelnię,
- dofinansowanie kosztów udziału w kongresach, konferencjach i sympozjach.

Majątek Fundacji stanowią fundusz założycielski oraz środki finansowe, nieruchomości i ruchomości zgromadzone w czasie jej działalności statutowej. Fundusz założycielski wynikający z oświadczenia woli fundatorów stanowią wkłady wniesione przez fundatorów - założycieli w wysokości 310 milionów zł.

Założycielami Fundacji są: Urząd Miasta Gliwice, Urząd Miasta Rybnik, Przedsiębiorstwo Wdrożeń Technologii Chemicznych „Profarb” - Gliwice, Towarzystwo Budowlane RBUD - Rybnik, Przedsiębiorstwo Usług Consultingowych EKSPRO 87 - Rybnik, Przedsiębiorstwo Budowlano-Montażowe PEBEROW - Rybnik, Przedsiębiorstwo Budownictwa Mieszkaniowego FADOM - Żory oraz Fundacja Ochrony Środowiska EKO - Rybnik. Fundacja na rzecz Politechniki Śląskiej ma prawo pozyskiwania swoich funduszy w walucie polskiej oraz w walutach obcych, zgodnie z przepisami polskiego prawa dewizowego. Sprawy związane z otwarciem konta w banku są jeszcze w toku załatwiania, ale życzliwi fundatorzy mogą przekazywać już darowizny na konto Uczelni.

Apelujemy więc do Dziekanów, Dyrektorów Instytutów i Kierowników Katedr oraz do wszystkich pracowników o pozyskiwanie fundatorów.

Z DZIAŁALNOŚCI OBiDD

Nowe tendencje w dydaktyce szkoły wyższej

Światowe zmiany w organizacji życia społecznego, politycznego i gospodarczego wyznaczają Polsce nową rolę w międzynarodowym współzawodnictwie i współpracy. Stawiają nowe zadania w zakresie przygotowania młodzieży do wypełniania tej roli, które w szczególny sposób odnosić trzeba do szkół wyższych.

W dyskusjach nad modelem współczesnej szkoły wyższej podkreśla się, że w uczelniach polskich uprawia się dydaktykę tradycyjną, podczas gdy na świecie dokonuje się autentyczny przełom edukacyjny o szerokim zakresie - od zmieniającej się filozofii i celów edukowania ludzi, przez zmiany w doborze treści kształcenia, aż po metody i organizację procesów edukacyjnych.

Przewidywane kierunki zmian dotyczą wszystkich elementów procesu dydaktycznego w kierunku tworzenia atmosfery sprzyjającej kształceniu inteligencji na miarę potrzeb XXI w. Adaptacyjna funkcja oświaty ustąpić musi miejsca kształtowaniu ludzi krytycznych, twórczych, nastawionych na rozwiązywanie problemów życiowych i ulepszanie rzeczywistości, przygotowanych do dokonywania zmian na lepsze w warunkach życia demokratycznych społeczeństw.

Niektóre z proponowanych zmian dotyczą¹:

1. CELÓW kształcenia i wychowania.

Chodzi o określenie nowych celów i zadań szkół wyższych przygotowujących kadry o najwyższych kwalifikacjach dla istniejących, powstających lub przewidywanych obszarów życia społecznego i gospodarczego. Współczesne kształcenie powinno być coraz wyraźniej kierowane na kreowanie osobowości ludzkiej. W przypadku wyższych szkół technicznych realizacja tego zadania wymaga:

- określenia sylwetki osobowej współczesnego inżyniera danej specjalności,
- rozpoznawanie indywidualium osób studiujących.
- konkretyzowanie celów umożliwiających stopniowe wzbogacanie indywidualium w kierunku pełnej realizacji określonej sylwetki osobowej absolwenta.

Konkretyzacja tych celów wymaga nowego podejścia - zastąpienia prymatu wiadomości swoistym prymatem rozwoju osobowości.

Dotychczasowa triada w układzie:

sprawności	postawy, przekonania
wiedza	
umiejętności	- system wartości

powinna przyjąć kolejność:

postawy, przekonania	sprawności	
		-wiedza
system wartości	umiejętności	

Oznacza to przeniesienie akcentu z tzw. przedmiotowej strony edukacji na podmiotową - na ludzi, uczestników procesów edukacyjnych, na rozwój osobowości i szczególnej indywidualności tych uczestników².

2. TREŚCI kształcenia i wychowania

W nowocześnie pojmowanej edukacji docenia się rolę wykształcenia ogólnego, traktując specjalizację zawodową jako element wykształcenia pogłębiany i doskonalony w toku działalności profesjonalnej. Podkreślając zna-

czenie przygotowania do pracy eksponuje się naturalne dążenie ludzi do rozwoju duchowego i życia wyższej jakości - poprzez wykształcenie.

Treści o charakterze encyklopedycznym, werbalnym zastąpione być muszą treściami ułatwiającymi funkcjonowanie w różnych rolach społecznych w okresie edukacji i po jej zakończeniu. Powinny więc być to treści aktualne, „umiędzynarodowione”, strukturyzowane, problemowe, wykorzystywane w wielowariantowym działaniu, o dużym ładunku emocjonalnym. Ponieważ cywilizacja współczesna wymaga szybkich reakcji na postęp i wymusza edukację ustawiczną, wielokrotną, ważne jest eksponowanie w treściach nauczania metod myślenia i działania przekonujących o użyteczności wiedzy i przygotowujących do kształcenia się przez całe życie.

3. ORGANIZACJI studiów

W tym zakresie najważniejsze propozycje dotyczą:

- antycypacyjnego charakteru studiów - skierowanych ku przyszłości (studia międzydyscyplinarne, międzynarodowe, indywidualne, uczelnie elitarne itp.),
- zróżnicowania czasu trwania studiów (ze względu na potrzeby społeczno-gospodarcze i różnice indywidualne studiujących) od krótkich cykli w zasadzie 2-letnich i silnie sprofilowanych, poprzez 2-3-4-letnie studia zawodowe i 4-5-letnie studia magisterskie, po 6-7-letnie studia naukowe (doktoranckie), promujące młode kadry przede wszystkim dla nauki,
- demokratyzacji studiów w kierunku drożności, ogólnej dostępności, indywidualizacji (np. wybieranie kursów przedmiotowych, indywidualne toki studiów, możliwość odbywania i zaliczania niektórych kursów przedmiotowych, a nawet poza granicami kraju), studiów przemiennych, edukacji równoległej, uczelni otwartych, kształcenia zdalnego, edukacji wielokrotnej itp.,

4. POZYCJI STUDENTA oraz relacji: nauczyciel akademicki - student.

Przewidywany udział studentów w kształtowaniu planów i programów studiów czyni ich bardziej odpowiedzialnymi za końcowy efekt studiowania, za przygotowanie do życia i pracy zawodowej. Działalność intelektualna studentów będzie coraz bardziej przekształcać się (z uczenia się szkolnego) w prawdziwy proces studiowania, którym kieruje nauczyciel akademicki. Ten ostatni powinien więc odchodzić od przekazywania gotowej wiedzy do stwarzania sytuacji umożliwiających studentom samodzielne dochodzenie do tej wiedzy.

Ważne jest w tym względzie zamienne wykorzystanie w każdym kursie przedmiotowym,

na wszystkich latach studiów, różnych dróg dochodzenia studenta do wiedzy: przez jej przyswajanie, odkrywanie, działanie i przeżywanie. Umożliwi to kształtowanie w osobowości studentów zarówno cech instrumentalnych, jak i kierunkowych, a ponadto ułatwi im budowanie własnego systemu wiedzy.

Przypisy:

¹Por.: F. Januskiewicz „Nowe tendencje w dydaktyce szkoły wyższej”. Dydaktyka Szkoły Wyższej 1991/2; T. Lewowicki „Przemiany oświatowe a szkolnictwo wyższe”. Dydaktyka Szkoły Wyższej 1991/1.

²w rozumieniu J. Szczepańskiego „O indywidualności”. Warszawa 1988.

RÓŻNE

◆ 18 października br. w lokalnym programie telewizyjnym o godz. 17³⁰ przedstawiono półgodzinny program nagrany w czasie uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa Politechniki Śląskiej Profesorowi Tadeuszowi ZAGAJEWSKIEMU, która odbyła się 29 września br. w Uczelni. Reportaż zawierał m.in. fragmenty z uroczystości oficjalnej oraz części drugiej zorganizowanej w sali posiedzeń Senatu po nadaniu tytułu honorowego, a także rozmowy z wychowankami Profesora.

◆ Od 1 października br. działa w Uczelni BANK DANYCH, który gromadzi informacje na temat osób z wyższym wykształceniem pragnących znaleźć pracę. Bank Danych powstał na zapotrzebowanie zakładów, które oczekują pomocy w zakresie doboru kadr. Swoje kwestionariusze osobowe mogą składać zarówno studenci (od II roku) jak i absolwenci poszukujący pracy odpowiadającej ich kwalifikacjom. Bank Danych mieści się w budynku Wydziału Górniczo-Geologicznego (p. 255).

Z PRASY

◆ „Przed budynkami Politechniki Śląskiej w Gliwicach na parkingach stoją volkswageny, audi, chevrolety i inne zachodnie auta. Po południu z budynków wychodzą asystenci, adiunkci, profesorowie i wsiadają do tych nowych aut”.

Tak rozpoczyna swój reportaż zatytułowany „Tylko bez nazwiska” p. Marek DRESZER w „Gazecie Wyborczej” z dnia 20.10.92 r. Treść na tyle chwytliwa, że tego samego dnia Polskie Radio w porannym przeglądzie prasy cytuje fragmenty „wypracowania” p. Dreszera. Przystawiając „kij w mrowisko” został rzucony

i to na przykładzie naszej Uczelni. Nie negujemy oczywiście, że zjawisko, o którym pisze p. Dreszer nie występuje w uczelniach wyższych naszego kraju, a więc i u nas. Tak, i zapewne prawdą są stwierdzenia jednego z adiunktów. „Proszę nie podawać w prasie, jakie obroty i dochody ma moja firma. Gdyby szef, który też ma firmę, dowiedział się, że więcej zarabiam od niego, to by mnie z pracy wyrzucił”, jak i wypowiedź młodego mężczyzny (który przedstawił się jako „zwykły magister”) - „Kiedy wyszło na jaw, że mam firmę i zarabiam kilka razy więcej niż profesor, od razu zaczęły się kontrole (zajęć) z dziekanatu...”. Ale prawdą też jest, że w Uczelni istnieje wcale nie mała grupa pracowników, bardzo oddanych Uczelni, których jedynym źródłem dochodu jest pensja i uważamy, że dla pełnego zilustrowania sytuacji materialnej pracowników Uczelni, dziennikarz powinien porozmawiać także i z nimi. Szkoda, że p. Dreszer po końcowym akapicie - „Naukowiec-biznesmen przypomina trochę chłopa-robotnika. Ludzi takich nigdy nie ma w domu, są wiecznie zagonieni. Miotają się między jedną a drugą pracą” - nie postawił jednoznacznego wniosku, co w perspektywie z tego „miotania się” ma wyniknąć. Bo efekty pracy chłopo-robotników znamy.

◆ Nowiny Gliwickie (nr 44 z dnia 29.10.1992 r.) zamieściły obszerny wywiad z prof.dr inż. Tadeuszem ZAGAJEWSKIM, doktorem honoris causa naszej Uczelni.

KRONIKA ŻAŁOBNA

26 października 1992 r. zmarł w wieku 84 lat emerytowany starszy wykładowca Józef LISOWSKI. Zmarły był wieloletnim pracownikiem Katedry Maszyn Elektrycznych Wydziału Elektrycznego, a następnie Instytutu Mechanizacji Górniczo-Geologicznego Wydziału Górniczego. Był wychowawcą wielu pokoleń młodzieży akademickiej, cenionym i powszechnie lubianym Kolegą i Przyjacielem studentów. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 29 października w Kościele Chrystusa Króla. Został pochowany na Cmentarzu Lipowym w Gliwicach.

Opracowanie redakcyjne:

dr inż. Marian MIKRUT, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów, Gliwice ul. B.Krzywoustego 2, p. 623, tel. 26-22.

ZG Pol. Śl. z. 425/92 350